

Doen, Praten, Bewegen en Rekenen

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind
peuters (pre-fase)

December 2021

slo

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2021 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

Doen, praten, bewegen en rekenen

Beschrijving

Titel	<i>Doen, praten, bewegen en rekenen (digitale versie). Zo doe ik; Zo praat ik; Zo beweeg ik; Zo reken ik.</i>
Auteur(s)	L. van Dijk (<i>Zo doe ik</i>) L. van Dijk (<i>Zo praat ik</i>) L. van Dijk (<i>Zo beweeg ik</i>) V. van Wijk (m.m.v. E. Sweeris en F. Pasma) (<i>Zo reken ik</i>)
Uitgever	CED-Groep De digitale versie is verkrijgbaar via applicaties van Kids Konnect, Jaamo, Quebble en Novict.
Jaar van uitgave	2008 (<i>Zo doe ik</i>) 2008 (<i>Zo praat ik</i>) 2008 (<i>Zo beweeg ik</i>) 2017 (<i>Zo reken ik</i>)
Doelgroep	Organisaties die werken met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar oud.
Samenstelling van het volgsysteem	Er zijn vier delen, deze zijn respectievelijk voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, spraak-taalontwikkeling, motorisch ontwikkeling en de rekenontwikkeling. Van ieder onderdeel is er een handleiding en observatielijst. De observatielijsten zijn beschikbaar op papier individuele lijst en in een complete onlineversie onder de naam: 'Doen, praten, bewegen en rekenen'.
Doorgaande lijn	Het instrument is ontwikkeld voor de voorschoolse periode.
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	Dit instrument is te gebruiken voor het volgen van alle kinderen om daarmee goed in te kunnen spelen op de behoefte van de kinderen. Er worden handelingssuggesties gegeven. Daarnaast is het mogelijk om met deze lijsten eventuele vroegtijdige stagnatie in de ontwikkeling te kunnen observeren. Hierdoor kunnen kinderen zodanig begeleid worden dat grotere problemen voorkomen/beperkt worden. De observatielijsten zijn hiermee ontwikkelingsvolgend en ontwikkelingsstimulerend.

<p>Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem</p>	<p>"Kinderen ontdekken de wereld door de ervaringen die ze opdoen. Door horen, zien, voelen, proeven en ruiken onderzoeken ze de wereld om zich heen. Alles is nieuw en interessant. Veel kennis die kinderen hierbij over hun omgeving opdoen, wordt via gesprekjes overgedragen. Terwijl de peuter bezig is en ontdekt, geeft de volwassene informatie en uitleg".</p>
<p>Inhoud</p>	<p><i>Zo doe ik</i> richt zich op gedragsvaardigheden van het kind. Met behulp van deze observatielijst kan de leidster of pedagogisch medewerker vaststellen welk sociaal-emotioneel gedrag kinderen laten zien en welk gedrag (nog) niet.</p> <p><i>Zo praat ik</i> richt zich op gedragsvaardigheden van het kind. Met behulp van deze observatielijst kan worden vastgesteld welk gedrag kinderen laten zien en horen op het gebied van de spraak-taalontwikkeling en welk gedrag (nog) niet.</p> <p><i>Zo beweeg ik</i> richt zich op de motorisch vaardigheden van het kind. De observatielijst helpt vaststellen welke vaardigheden het kind al laat zien en welke vaardigheden (nog) niet.</p> <p><i>Zo reken ik</i> richt zich op de rekenvaardigheden van het kind. Met behulp van deze observatielijst kan worden vastgesteld welk gedrag kinderen laten zien op het gebied van de rekenontwikkeling en welk gedrag (nog) niet. De rekenontwikkeling wordt geobserveerd vanaf 26 maanden (2-4 jaar).</p> <p>Iedere lijst bestaat uit een aantal gedragsuitingen. Deze items zijn te beantwoorden met ja of nee (laat een kind zien of laat een kind nog niet zien). De handleidingen bestaan uit vijf delen: algemene handleiding; handleiding bij de handelingssuggesties; handelingssuggesties; handelingssuggesties bij VVE-programma's; protocol handelingsplan.</p>
<p>Aspecten taalontwikkeling</p>	<p>De vragen uit de observatielijst voor taalontwikkeling zijn verdeeld over vijf categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie (begrip); - Communicatie (gebruik); - Vorm (gebruik); - Inhoud (begrip); - Inhoud (gebruik).
<p>Aspecten rekenontwikkeling</p>	<p>De vragen uit de observatielijst voor de rekenontwikkeling worden voor het eerst</p>

	<p>geobserveerd bij 26 maanden. Er is een verdeling gemaakt in drie domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Getalbegrip (omgaan met de telrij, omgaan met getallen en omgaan met hoeveelheden); - Meten (vergelijken van lengte, omtrek, oppervlakte, inhoud en gewicht, geld en tijd); - Meetkunde (oriënteren en lokaliseren, construeren en opereren met figuren en vormen).
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	<p>De vragen worden bij de sociaal-emotionele ontwikkeling in drie aspecten verdeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omgaan met de leidster (en andere volwassenen); - Omgaan met andere kinderen; - Omgaan met zichzelf.
Aspecten bewegingsonderwijs	<p>De observatielijst voor de motorisch ontwikkeling is onderverdeeld in vragen in de volgende categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grote motoriek; - Fijne motoriek; - Adaptatie; - Lichaamsbesef.
Werkwijze	<p>De observatielijsten zijn gemaakt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. In deze periode worden de lijsten voor elk kind acht keer ingevuld. En wel bij: 5, 10, 15, 20, 26, 32, 38 en 44 maanden. Dit komt overeen met twee keer per jaar. Dit is afwijkend voor de rekenontwikkeling. Deze wordt vanaf 26 maanden voor het eerst geobserveerd.</p> <p>Iedere lijst bestaat uit een aantal gedragsuitingen. Deze items zijn te beantwoorden met ja of nee (laat een kind zien of laat een kind nog niet zien). Bij elk item kunnen desgewenst opmerkingen geplaatst worden. Sommige vragen komen in meerdere leeftijdscategorieën terug.</p>
Aanwijzingen voor registratie	<p>De vragen hebben betrekking op concreet observeerbaar gedrag. Volgens de auteurs geven de lijsten daardoor een zo objectief mogelijk beeld en is er weinig tot geen ruimte voor interpretatieverschillen.</p> <p>Geadviseerd wordt om vóór het eerste gebruik de handleiding te lezen. Ook wordt aangegeven om de lijsten te bespreken met collega's en leidinggevenden.</p>

<p>Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen</p>	<p>Na invullen moet gekeken worden naar de vragen waarop 'nee' geantwoord is. Deze geven (mogelijk) een signaal af over de ontwikkeling van het kind. In de handleidingen zijn per ontwikkelingsdomein handelingssuggesties opgenomen om gedrag te kunnen stimuleren bij de kinderen wanneer uit de observatielijst blijkt dat dit nodig is. Deze suggesties zijn geordend per afnameperiode en daarna per vraag.</p>
<p>Opmerkingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In de digitale versie nog gemakkelijker de observaties registeren; - In de digitale versie komen de handelingssuggesties direct naar voren; - Digitale versie beschikbaar via Konnect en Quebble; - Adviestraject beschikbaar om te leren werken met <i>Doen, praten, bewegen en rekenen</i>;